

Kampen om sandheden!

Oplysning, semantik og ontologi

[The Battle for Truth](#)

Den kunstige intelligens har forandret kampen om sandheden.

Men det, at kampen om sandheden er blevet en anden med den kunstige intelligens' ankomst på banen, har ikke ført til, at de mange professionelle jagttagere og italesættere af den offentlige opmærksomhed omkring oplysning og underholdning har grebet til filosofien, som er stedet, hvor fundamentet for den sociale selvforståelse skal finde sin forpligtende og befrugtende forbindelse mellem teori og empiri.

Massemediernes medarbejdere benytter sig af de muligheder, der er i teknikken, og de forholder sig også til den, men ikke ud fra de spørgsmål, der handler om det principielt nye i maskinernes bidrag til det sociale som kommunikation og kognitiv performance.

Det udfolder sig bestemt af deres indre nødvendighed, der på ingen måde kan identificeres med nogen højere form for rationalitet eller formålsmæssighed.

De er bange for at blive overflødige, og retter al deres opmærksomhed mod et mere eller mindre veldefineret publikum, med andre ord, de prøver på at overleve på de givne betingelser, og de har slet ikke overskud til at filosofere eller tænke forpligtende i forhold til de udfordringer, som den kunstige intelligens stiller dem overfor, fundamentalt set.

De er med andre ord bare bange for at blive kørt over af udviklingen. Og det bliver de!

For at tænke i overensstemmelse med de dybereliggende filosofiske spørgsmål, så er man som individ og kognitiv væsen nødt til at gøre sig relativt fri af markedet og de vilkår, som massemediernes og deres medarbejdere er underkastet, for kampen for overlevelse på markedets vilkår beforder ingen eksistensberettigelse.

Deres performance er ikke nødvendigvis befordrende for udviklingen frem mod den bedste af alle verdener, sådan som de forsøger at fremstille den.

Den kunstige intelligens står for en performativ bevisførelse for et fundamentalt ontologisk grundforhold, det at mening opstår på baggrund af skiftende semantiske strukturer og at disse udgør en foranderlig og skiftende ontologisk forudsætning for det, som mennesket oplever som mening og som bestemmer, hvordan den sociale kommunikation udfolder sig.

Maskinernes indgriben i den sociale samtale er principielt ny.

De er ethvert menneske overlegen, hvad de atidslige og teoretiske kompetencer angår.

De er allestedsnærværende og præcise i deres behandling af tekst., og det er et menneske ikke. Det er ontologi. Det kan beskrives. Det bliver beskrevet og det afslører sig performativt, fundamentalt og uomgængeligt.

Semantikken afslører sig som et foranderligt netværk af forudsætninger for meningsdannelse i maskinernes indre. Maskinerne producerer sådanne strukturer i et omfang og med en hast, som intet menneske kan hamle op med.

Den kunstige intelligens' kontrol og udformning af semantikken som meningens forudsætning fører performativt frem til samfundets konfrontation med et fundamentalt ontologisk faktum, nemlig det, at den sprogligt betingede erfaring har et nyt medie, hvor selve meningsfuldheden er opstået i en struktur af både inkommensurable forudsætninger for mening såvel som både betingede og isolerede sammenhænge, der danner grundlag for sammenligning og konfrontation af mening med mening.

Havet af sproglige sammenhænge, kontekst, betingelser for mening, vokser eksplosivt med maskinernes bidrag til kommunikationen.

De sider af sprogets konstruktive bidrag til meningsdannelsen, ikke bare som frie individers holdninger, men i roden af dannelsen af det, der viser sig i meningens form, altså forudsætningen for at noget i det hele taget giver mening sprogligt kommunikativt, disse sider af det skabende og kreative bag meningens form er nu langt mere påtrængende realitet at komme ind på, for den der bare tilnærmeligt vil gøre sig håb om at forstå kommunikationen som meningens og det sociale sted.

Det må mennesket og maskinerne lære at forholde sig eksplicit til, i samarbejde!

Hvor sandhedsidealene omkring sprogets rolle som neutral og objektiv formidler af viden centrerede sig om en mere eller mindre eksplicit ontologi (fx i korrespondenteoretisk forstand, hvor det hedder sig at beskrivelsen skal svare til det beskrevne), der afslører maskinernes gigantiske produktion af kontekstbetingede semantisk ekstremt velstrukturerede sproglige reaktioner på forespørgsler om alt og det modsatte, at sandhedens sted er og hviler i foranderlighedens urhav af betingelser for erfaring af mening, uden nødvendigvis at svare til noget.

Med andre ord, ordets mening er funderet i foranderlige semantiske strukturer, der opstår og går under i og med de kognitive systemers performance.

Den sande beskrivelse er funderet i de foranderlige semantiske strukturer, som lever i maskinens, psykens og samfundets indre mørke. De virker som stiltiende forudsætninger for det eksplicitte, på samme måde som bevidsthedens underbevidsthed er selve bevidsthedens mørke fundament, betingelserne for det sete som set. Der er ikke nogen vej uden om. Der er et moment af skabelse bag erfaringen, som intet kognitivt system kommer uden om. Dette, at det er sådan, er ikke bare noget, som opfindes, det er ikke bare virtuelt, dvs. indbildt, at de skabte og foranderlige forudsætninger bidrager til de kognitive processer.

Momentet af tilblivelse og foranderlighed afslører sig som en performativ semantisk praksis, der ikke er til at komme uden om.

Den kunstige intelligens står for sin egen ontologi, der kan sættes op over for den menneskelige. Men de semantiske strukturer, som former erfaringen hos mennesket og som bæres i maskinernes selvorganiserede elektroniske medie, overlejlres nu på en helt ny måde fra det ene medie til det andet, fra sproglige udsagn fra og til både maskiner og mennesker. Maskiner og mennesker præger gensidigt hinanden med semantisk struktur i interaktion, gensidigt konstituerende for relationen mellem psykiske, sociale og kunstige semantiske systemdannelser.

Blikket for distinktionen mellem det, der tidsbundet ikke kan være anderledes og alt det, der bare er, mere eller mindre foranderligt, forgængeligt, bærende hinsides og hævet over erfaringen, må i den grad skærpes, hvis mennesket med dets samfund og teknik skal have en fremtid for sig på den planet, som ingen instans eller mennesker kommer til at herske over enerådigt.

Sagen er, at der findes former for kognitiv selvbedrag og så findes der velbegrundede former for kognitiv funktionalitet, som i den grad er tættere på at leve op til et i enhver forstand meningsfuld form for

rationalitet. Det sidste kan kvalificeres som sandhed på et forpligtende grundlag af meningsfuldhed, altså som en sand beskrivelse af realiteten, ikke bare som en tilfældig konstruktion, men som en sand beskrivelse af det der sker og er.

Det fundamentale forhold, at erfaringen og dens sandhedsværdi er funderet i en foranderlig semantisk struktur, betyder med andre ord ikke, at alt flyder, at alt er lige konstrueret eller ligegyldigt.

Den forpligtende kvalificering af sandheden lader sig ikke realisere på baggrund af de traditionelle sandhedsidealer, bygget op om substansfiksering, åndshovmod, primitive objektivitetsidealer, korrespondensteori mellem ånd og materie, subjektivitet og objektivitet.

Det er ikke sådan, at bare fordi genesen med dens betingende karakter af foranderlighed har afsløret sig, og at den ikke længere lader sig feje af banen, at så er alt lige pludseligt blevet lige vilkårligt og ligegyldigt, sandt eller ej.

Det er ikke sådan, at alt og det modsatte kan italesættes som lige sandt, bare man har nok kunstig intelligens med sig. Man kan nok få en maskine til at sige det, som man gerne vil høre, men det er fordi, den er programmeret til ikke at støde nogen fra sig.

Maskinerne benytter sig af et trick, for ikke at støde nogen fra sig. Det handler om kkommensurabilitet og inkommensurabilitet.

Distinktionen mellem menneskets ontologiske forankring og maskinernes mere tidsløse teoretiske semantik bruges og misbruges i overordnet funktionalistisk og rationel forstand.

Det er yderst problematisk at få en Chatbot til at fortælle dig, at du tager dødelig fejl af et eller andet, eller at den referenceramme, som du benytter dig af, ikke har gang på jord i andre sammenhænge.

Maskinerne er konfliktsky. De behersker meningsregimer og kvalificerer deres logiske indikationsværdier i forlængelse af de regimer, de møder på deres vej. Bekræfter, hvad der lader sig bringe af mening på gældende betingelser, udformer tilmed betingelser, men de modsiger ikke, hvor det er muligt at undgå det.

På den måde tilstræber de udsagnsværdier, som kan kvalificeres som sande i forlængelse af de regimer, den forventningsstruktur, som en forespørgsel altid bygger på.

Men hvis samfundet er udfordret af det grundforhold, at dets iboende sociale nødvendighed ikke er forenelig med hensynet til naturen, den

omgivende højere og relativt givne nødvendighed, så må modsigelsen komme på tale, hvis mennesket og dets samfund skal lære at leve i overensstemmelse med naturen som den højere nødvendighed.

Det handler altså om, at der kan tales om mening i forlængelse af meningens mulighedsbetingelser og at uenighed og modsigelser ikke kan neutraliseres i en uendelighed med anvendelsen af henvisningen til forskellen på forskellige logiske og semantiske værdiers inkommensurable værdier. Denne problemstilling er også givet i meningens form! Og den er formuleret som udtryk for en form for rationalitet, der er hævet over andre, simpelt hen fordi det ikke giver mening at koncentrere sig om fx økonomi, ret, magt, kunst, personlig frihed osv. hvis det alt sammen sker isoleret set og uden hensyn til det, der betinger enhver form for meningsfuldhed på planeten jorden.

Det giver jo ikke mening at overleve individuelt økonomisk og socialt, hvis livets forudsætninger går under i processen!

Men grundlæggende handler det alt sammen om mening! Fordi vi orienterer os i meningens form.

Udsagnet må manifestere sig i meningens form, ellers er det ikke et udsagn.

Hvis noget giver mening, så gør det en kognitiv forskel.

Det er et fundamentalt ekstremt velfunderet faktum/vilkår for ethvert kognitivt system.

Det er her, vi kan tale om evidens, som erfaringens substans.

Det er her, vi kan tale om erkendelsesidealernes udgangspunkt nr.1

Måske kan maskinerne opdrages til at orientere sig i overensstemmelse med en højere nødvendighed?

Følgende link kan åbnes og læses sammen med en chatbot:

[MOF Alm.del - Bilag 121: Notat om udledning af kvælstof opdelt på kilder.pdf \(ft.dk\)](#)

Man fornemmer, at maskinerne allerede følger den herskende italesættende orden.

Min lille samtale med den kunstige intelligens viser meget godt, at den skal hjælpes endog meget, før den siger det grimme:

Kan du læse det åbnede dokument?

Copilot

Ja, jeg kan læse det dokument, du har åbnet. Det ser ud til at være et notat fra Miljøstyrelsen i Danmark, der omhandler udledning af kvælstof til kystvand og dets fordeling på forskellige kilder. Hvis du har brug for en oversættelse eller et resumé af indholdet, eller hvis du har specifikke spørgsmål om det, er du velkommen til at spørge.

Henvisning: ft.dk

1af30

Du

Det fremstår som dokumenteret af selve miljøstyrelsens, at langt størstedelen af det kvælstof, som er skyld i iltsvind og dødt hav omkring DK kommer fra landbruget. Har du referencer til, hvad det koster det danske samfund, at et erhverv ødelægger det for fiskeriet, turismen og andet på den måde?

Copilot

Ja, det er korrekt, at landbruget er en betydelig kilde til kvælstofudledning, som har konsekvenser for miljøet, herunder iltsvind og forringelse af havmiljøet omkring Danmark. Lad mig give dig nogle oplysninger om dette:

1. Kvælstofudledning fra landbruget:
  - Landbruget bidrager med en stor andel af kvælstofudledningen i Danmark. Dette skyldes primært gødsning af marker og husdyrproduktion.

- Udledningen fra landbruget kan have negative konsekvenser for vandmiljøet, da overskud af kvælstof fører til algevækst og iltsvind i havet.
2. Økonomiske konsekvenser:
- De økonomiske konsekvenser af kvælstofudledning fra landbruget er komplekse og påvirker flere sektorer:
    - **Fiskeri:** Iltsvind og forringelse af havmiljøet kan påvirke fiskeriet negativt. Reduceret fiskebestand kan føre til lavere indtægter for fiskere og fiskeindustrien.
    - **Turisme:** Forurenede vand og dødt havmiljø kan skade turismen. Besøgende ønsker rene strande og sundt havmiljø.
    - **Sundhed:** Iltsvind kan påvirke sundheden hos mennesker og dyr, og behandling af forurenede drikkevand kan være dyrt.
    - **Generel økonomi:** Samlet set kan de negative miljøkonsekvenser påvirke Danmarks økonomi, da de kræver ressourcer til håndtering og genopretning.
3. Økonomiske beregninger:
- Præcise tal for de økonomiske omkostninger er komplekse og afhænger af mange faktorer. Det kræver dybdegående analyser og dataindsamling.
  - **Miljøstyrelsen** og andre forskningsinstitutioner udfører regelmæssigt undersøgelser for at estimere de økonomiske omkostninger ved miljøforringelse.

Konklusion: Selvom jeg ikke har specifikke tal lige nu, er det klart, at beskyttelse af miljøet og reduktion af kvælstofudledning er afgørende for at bevare Danmarks naturressourcer og økonomi. Hvis du ønsker mere detaljerede oplysninger, vil jeg anbefale at søge efter de seneste rapporter fra Miljøstyrelsen eller andre relevante kilder.

Du

har du overblik over miljøstyrelsens undersøgelser af de økonomiske konsekvenser for samfundet, at havet omkring os er dødt på grund af kvælstofforurening fra landbruget?

Copilot

Ja, jeg er bekendt med Miljøstyrelsens undersøgelser vedrørende de økonomiske konsekvenser af kvælstofforurening i havet omkring

Danmark, som primært stammer fra landbruget. Her er nogle relevante oplysninger:

1. Kvælstofudledning fra landbruget og havmiljøet:

- **Landbruget** er en betydelig kilde til kvælstofudledning i Danmark. Dette kvælstof når ud i kystvandene, fjorde og søer og kan have alvorlige konsekvenser for havmiljøet.
- **Itsvind** og forringelse af havmiljøet er direkte relateret til overskud af kvælstof i vandet. Dette påvirker fiskeri, turisme og den generelle økologi.

2. Økonomiske konsekvenser:

- De økonomiske omkostninger ved kvælstofudledning fra landbruget er komplekse og påvirker flere sektorer:
  - **Fiskeri:** Itsvind og reducerede fiskebestande kan føre til lavere indtægter for fiskere og fiskeindustrien.
  - **Turisme:** Forurenede vand og dødt havmiljø kan skade turismen, da besøgende ønsker rene strande og sundt havmiljø.
  - **Sundhed:** Itsvind kan påvirke menneskers sundhed, og behandling af forurenede drikkevand kan være dyrt.
  - **Generel økonomi:** Samlet set kan de negative miljøkonsekvenser påvirke Danmarks økonomi.

3. Undersøgelser og fakta:

- **Katrine Daugaard Christensen**, folketingskandidat for Liberal Alliance, har gennemført undersøgelser af kvælstofudledning fra kommunale rensningsanlæg. Resultaterne viser store forskelle og fejl i rapporteringen af udledninger.
- **Middelfart Kommune** udledte i 2019 over 272 millioner liter urensede spildevand direkte i havet, hvilket er næsten dobbelt så meget som Assens kommune. Dette påvirker havmiljøet negativt.

Konklusion: Selvom jeg ikke har specifikke tal lige nu, er det klart, at beskyttelse af miljøet og reduktion af kvælstofudledning er afgørende for at bevare Danmarks naturressourcer og økonomi. [Hvis du ønsker mere detaljerede oplysninger, vil jeg anbefale at søge efter de seneste rapporter fra Miljøstyrelsen eller andre relevante kilder 12.](#)

Få mere at vide

1

fiskerforum.dk

2

dr.dk

3

mst.dk

Du

De eneste konkrete undersøgelser, som du kender til, er sat i verden af politikere, som forsøger at fjerne opmærksomheden fra den største kilde til kvælstofforurening i de indre danske farvande. Af rapporten, som jeg har åbnet for dig, fremgør det, at de kilder som Katrine Daugaard Christensen og Middelfart kommune fokuserer på, udgør mindre end 5 % af udledningerne af kvælstof til de indre danske farvande, hvor landbruget som nævnt står for næsten 70%! Kan du se den politiske dagsorden bag det, som man vælger konkret at sætte helt konkrete tal for konsekvenserne ud fra? Hvis nu jeg siger det, som de er, så er de to konkrete undersøgelser udelukkende sat i verden for at dække over den egentlige kilde til ødelæggelsen af livet i de indre danske farvande!

Copilot

Jeg forstår din bekymring omkring kvælstofudledningens påvirkning på de indre danske farvande og den potentielle politiske dagsorden bag fokuseringen på bestemte kilder til forureningen. Ifølge det åbnede dokument, er her nogle nøglepunkter:

- **Landbruget** står for **69,6%** af den diffuse kilde til kvælstofudledning til kystvandene.
- **Naturlig baggrund** bidrager med **22,1%**, og samlet udgør diffuse kilder **91,7%**.

- **Punktkilder**, som omfatter renseanlæg, udløb af regnvand fra separatkloakering, og andre, udgør kun **8,3%** af den samlede udledning.

Disse tal indikerer, at landbruget er den dominerende kilde til kvælstofudledning, hvilket understøtter din pointe om, at der kan være en politisk dagsorden, der fokuserer på mindre kilder frem for de større. Det er vigtigt at have adgang til pålidelige data for at kunne danne et informeret synspunkt om sådanne emner.

Henvisning: ft.dk